ANNA JANSSON

VÄÄRIIN KÄSIIN

SUOMENTANUT SIRKKA-LIISA SJÖBLOM

GUMMERUS

Ruotsinkielinen alkuteos *Alla kan se dig*

© Anna Jansson 2015 by agreement with Grand Agency.

Kustantaja:
Gummerus Kustannus Oy
Helsinki

Painopaikka:
Scandbook, Ruotsi 2016

ISBN 978-951-24-0175-8

I

Sunnuntai 18. elokuuta

Valitettavasti Sten Hörsne oli tullut sanoneeksi poliisille, että aikoi tappaa asianajajanpaskansa. Normiuhkaus, kun ottaa päähän. Oli pelkkää huonoa tuuria, että sitten kävi niin kuin kävi. Tietyt asianajajan ruumiinosat oli yöllä ripustettu Suurtorin joulukuuseen ja loput tungettu läheiseen roskapönttöön – liioittelua, jota Sten oli katunut syvästi jälkeenpäin, kuten niin monia muitakin valintojaan ehdittyään ajatella. Moni loistavalta tuntunut päähänpisto paljastui vastakohdakseen, kun sitä pysähtyi miettimään. Vankilassa Steniä oli käynyt katsomassa ainoastaan hänen siskonsa Anna-Lena. Viikko viikon ja vuosi vuoden jälkeen sisko oli ilmestynyt puhumaan syntien anteeksiantamuksesta. Vapauduttuaan Sten oli muuttanut asumaan Anna-Lenan luo Jönköpingiin, käynyt rukouskokouksissa ja tullut vähitellen uskoon. Nyt, istuttuaan linnassa kaksitoista vuotta, hän oli valmis aloittamaan uuden elämän ja pyytämään anteeksi niiltä, joita vastaan oli rikkonut.

Kappelin lyijykehyksisistä ikkunoista lankesi sisään lempeä valo. Kuorolaulu vaimeni, kitara ja poikkihuilu hiljenivät. Kahdentenatoista kolminaisuuden jälkeisenä sunnuntaina Jumalan huoneeseen oli kokoontunut pieni mutta uskollinen lauma. Sten Hörsne polvistui Anna-Lenan vieressä alttarilla. Punainen sametti hyväili kyynärvarsia ja otsaa, kun Sten painoi päänsä Kaikkivaltiaan edessä. Hän tunsi syvää katumusta.

”Sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi. Mene rauhassa äläkä enää tee syntiä.” Pastori pani kätensä hänen päälleen, ja sähköinen voima virtasi ihon lävitse sieluun ja täytti hänet

varmuudella. Kaikki oli anteeksi annettu. Hänen kasvonsa sulivat hymyyn, kyyneleet valuivat pitkin ajeltuja poskia, elämä oli uusi ja puhdas. Sten nousi, kääntyi ja katseli huumaantuneena uusia ystäviään. Seurakuntalaisista huokui suunnaton laupeus. Kaikki oli todellakin anteeksi annettu. Kaikki paha, mitä hän oli viisikymmentäneljävuotisen elämänsä aikana tehnyt, oli Jumalan silmissä pyyhitty pois, ja jäljellä olevat päivänsä Sten halusi elää Herran tahdossa ja tehdä hyvää.

Sten syleili Anna-Lenaa, ja ilo leijui hohtavan sudenkorennon lailla rinnassa. Harteilta oli nostettu raskas taakka, ja ensimmäistä kertaa pitkään aikaan Sten tunsi itsensä vapaaksi. Sisko oli näyttänyt hänelle tien uuteen elämään, mutta hän oli varma, ettei olisi löytänyt Jumalaa ilman ilmestystä. Hän oli vihkinyt vain pari uskottua salaisuuteen. Kokemus oli pyhä. Sitä ei saanut repostella rikki eikä vähätellä, tai mikä vielä pahempaa – panna halvalla.

Hän oli ollut vesiselvä ja täysin hereillä, mitä hän oli korostanut kertoessaan tapahtumasta siskolleen. Hän ei ollut ottanut pisaraakaan, päänsärky nimittäin oli aamupäivällä ollut viedä häneltä hengen. Särky oli aina pahimmillaan aamuisin. Kun se oli vähitellen hellittänyt, hän oli mennyt kävelylle joenrantaan, ja siellä salavan alla hän oli nähnyt pienen tytön, jolla oli vaaleat kiharat ja harmaaruudullinen mekko. Hän muisti mekkokankaan hämärästi toiselta ajalta – kun oli ollut lapsi. Tyttö heilui keinussa ja hymyili hänelle. Se, että tyttö huomasi hänet, nostatti hänelle melkein kyyneleet silmiin. Pienet paljaat jalat viistivät vettä keinun heilahtaessa eteenpäin, ja sitten tyttö hävisi puun lehvien varjoon. Hän hyräili. Laulussa ei ollut sanoja, mutta sen sävel osui suoraan Stenin sydämeen. Tuon surumielisen kehtolaulun hän oli kuullut lapsena. Tyttö oli vain kuuden seitsemän vanha, samanikäinen kuin Sten äitinsä kuollessa. Tyttö keinui korkealle. Näyttipä vaaralliselta. Sten ei halunnut tytön putoavan keinusta ja

molskahtavan veteen. Joki oli vuolas ja syvä. Lempeimmällä äänellään hän kehotti tyttöä keinumaan hiljempaa. Ei halunnut pelästyttää tätä. Hän tiesi, miltä näytti risupartoineen ja likaisine, roikkuvine ryysyineen. Pultsarilta, metsien mieheltä. *Älä rinsessa keinu niin korkealle.* Keinu tuli kohti. Verkkaisesti, kuin hidastuksessa, tyttö päästi otteensa köysistä ja ojensi kätensä kuin syleilläkseen Steniä. *Olen aina sinun luonasi. Aina.* Mutta juuri kun Sten aikoi ottaa tytön syliin, tämä katosi valkoiseen ritisevään valoon, ja silloin Sten ymmärsi, kuka tyttö oli. Kaikkein rakkain pikkutytön hahmossa. Ikuisesti kaivattu. Sten oli nipistänyt itseään käsivarresta kovaa varmistuakseen, ettei nähnyt unta, tämä nimittäin oli merkillisintä ja hätkähdyttävintä, mitä hän oli konsanaan kokenut. Tärkeä hetki, joka sysäsi liikkeelle prosessin ja sai hänet muistamaan kauan unohduksissa olleita asioita.

Kuluneesta lompakostaan kaivamillaan lanteilla Sten oli ostanut torilta kieloja, pannut ne vaasiin Anna-Lenan kotialttarille ja sytyttänyt kynttilän äidin muistolle. Hän oli toivonut äidin ilmestyvän hänelle uudestaan. Niin ei kuitenkaan ollut käynyt, hän oli kertonut Anna-Lenalle, joka oli tulkinnut ilmestyksen viestiksi sieltä, missä enkelit asuvat.

Nyt oli jäljellä kaikkein vaikein: hänen olisi kohdattava ne, joita vastaan hän oli rikkonut, ja yritettävä hyvittää. Siksi hän oli matkalla Gotlantiin. Seurakunnan lämpöisessä sylissä lähtöpäätös oli ollut helppo, mutta matkalla ahdistus oli yltynyt yltymistään. Hän oli menossa tapaamaan poikaansa. Isänsä kanssa hän puhuisi myöhemmin. He olivat panneet välit poikki yli kaksikymmentä vuotta sitten, kun Sten oli ensimmäistä kertaa joutunut kriminaalihuollon asiakkaaksi. Murhatuomion jälkeen oli saapunut kirje.

Minulla ei ole enää poikaa, oli Tom Hörsne selvästi ja vastaansanomattomasti ilmoittanut. Mutta oikeastaan hän oli

vain pukenut sanoiksi jo kauan vallinneen tilanteen.

Siitä huolimatta Sten oli kirjoittanut vastauksen. *Pahoinpitelyjutun asianajaja oli pelle, joka puhui liikaa ja teki liian vähän, mutta se oli minun frendi. En varsinaisesti halunnut tappaa sitä. Yhtäkkiä puukko vaan oli sen mahassa. En tajua, kuinka siinä niin kävi.*

Murhaoikeudenkäynnissä Stenillä oli ollut uusi asianajaja. Pelokas ja epäkarismaattinen nössö. Paremman asianajajan avulla hän olisi ehkä saanut tuomion taposta tai passituksen vankimielisairaalaan. Edellisen asianajajan murha oli tapahtunut fiksien, viinan ja mömmöjen vaikutuksen alaisena. Asianajaja oli äkisti näyttänyt demonilta ja yrittänyt nielaista hänet kokonaisena sellaiseen pussiin, jollaisen monet sammakkoeläimet pullistavat pelotellakseen. Kun Sten oli viiltänyt pussin auki, sieltä oli vyörynyt uusia asianajajia, ja hänen oli pitänyt tietysti tappaa ne kaikki. Sitä oli vähän hankala selittää oikeudelle. Hänen rikosrekisterinsä oli jo silloin pitkä kuin nälkävuosi, ja yhteiskunnallinen ilmapiiri oli kallistumassa kovempien rangaistusten suuntaan.

Gotlannin-reissu liittyi siis lähinnä poikaan, joka oli käskenyt isänsä painua helvettiin niinä harvoina kertoina, jolloin Sten oli onnistunut jäljittämään hänet. Poika ei antaisi helpolla anteeksi. Mutta omatunto pakotti Stenin yrittämään tosissaan.

Osalla seurakunnalta saamastaan avustuksesta Sten oli ostanut korvapuusteja. *Tykkäsikö poika kanelista vai kardemummaanko hän oli pienenä niin ihastunut?* Stenillä ei ollut hajuakaan, kun hän nousi maihin ja aloitti vaivalloisen vaelluksen ylös mäkiä kohti Visbyn keskustaa. Viinakauppa oli kiinni, mikä oli luojan lykky ja apu kiusauksessa. Sten jatkoi kartta kädessään poliisiaseman ohi ja rukoili, että osoite oli oikea. Tuleva keskustelu jännitti, mutta vielä enemmän pelotti se mahdollisuus, ettei häntä päästettäisi sisään. Hän

oli niin hermostunut ja epävarma, että suu oli kuiva kuin hiekkapaperi. Tuntui, että hän tuskin saisi sanaa suustaan, saati sitten pystyisi selittämään kaikkia epäonnistumisiaan. Ei, epäonnistuminen ei ollut oikea sana. Se oli liian lievä nyt, kun vaadittiin totuutta ja oikeutta. *Elämäni on ollut pelkkää pahuutta, ilkeyttä ja laiminlyöntejä. Anna anteeksi, poika.*

Sten oli käynyt kusella ennen kuin astui maihin. Pitää käyttää tilaisuutta hyväkseen, kun pääsee ilmaiseksi. Mutta se ei auttanut enää, kun hermostutti niin helkutisti. Ei ollut mitään paikkaa, missä heittää vettä. Kusetti niin että hän tärisi. Tuossa oli hänen etsimänsä talo. Hän tiirasi osoitelappua vielä kerran. Numero täsmäsi. Tässä asui hänen ainokainen poikansa, kuten Pyhässä kirjassa sanotaan. Sten alkoi kiivetä portaita ja puristi reisiä tiukasti yhteen hallitakseen rakkonsa. Askel askeleelta hän ponnisteli ylöspäin. Ylimmällä tasanteella hän soitti ovikelloa, ensin kerran ja sitten nopeassa tahdissa vielä neljästi ennen kuin kumartui tirkistämään postiluukusta, paloivatko sisällä valot. Hän näki liian myöhään ehtiäkseen väistää iskun, miten farkkuihin verhoutuneet sääret lähestyivät hurjaa vauhtia ja ovi aukeni. Isku osui nenäluuhun, hän kellahti kumoon ja näki tähtiä. Postiluukun terävä metalliläppä oli viiltänyt kulmakarvan auki, ja silmiin valuva veri sokaisi hänet. Nenästäkin vuoti verta, ja hän tietysti kusi housuihin niin että lotina kävi. Tässä surkeassa jamassa hänet päästettiin sisään, vietiin uppo-outoon keittiöön ja istutettiin pinnatuolille, ja hän ylisti suuresti Herraa, sillä hänen rukouksensa oli kuultu. Ei sentään ääneen, mutta hiljainen kiitos oli paikallaan, hän ajatteli.

”Ostin sinulle nisua ja olen aloittanut uuden ja paremman elämän”, Sten sanoi hapuillen ja painoi hänelle ojennetun märän pyyhkeen kasvoilleen.

”No niin näkyy”, poika totesi kuivasti ja nyökkäsi kohti housuja, joiden haaroihin oli levinnyt tumma virtsaläikkä.

”Taitaa olla turha soittaa taksia viemään sinut terveyskeskukseen. Ei sinua huolittaisi kyytiin.”

”Olisit kalauttanut kovempaa, olisin päässyt ambulanssilla. Ne kuskaavat mitä sontaa vaan.” Sten hillitsi itsensä. Hänet voitaisiin koska vain heittää ulos, ja hän tiesi sen. ”Tulin pyytämään anteeksi. Olen ollut paska faija. Vaimonhakkaaja ja juoppo. Mutta se on ohi nyt. En ole enää sama ihminen, olen löytänyt Jumalan.”

Tuli haudanhiljaista epätodennäköisten sanojen upotessa hitaasti pojan tajuntaan.

”Että mitä?” Poika jähmettyi kesken liikkeen aikoessaan sulkea vesihanan. Kädessä oleva palovamman arpi hohti sinipunaisena tiskipöydän loisteputkivalaisimen kylmässä valossa. Vesi jatkoi valumista kuin symbolinen puhtauden virta.

”Kuulit oikein.” Sten katsoi poikaa haudanvakavana. Tämän kasvot nykivät, sitten poika meni linkkuun ja puhkesi hohotukseen. Nauruun, jota Sten ei ollut onnistunut houkuttelemaan esiin edes kutittamalla silloin, kun poika oli pieni nassikka.

”Oletko hurahtanut uskoon? Niin vissiin ja lehmätkin lentävät.”

”Se on totta. Olen löytänyt Jeesuksen ja haluan panna elämäni kuntoon. Kun olin kuuden vanha, äiti kuoli ja –”

”Älä taas aloita sitä säälittävää saagaa. En jaksa kuulla vaikeasta lapsuudestasi. Voit saada pari bisseä, jos lähdet nyt etkä enää näytä naamaasi täällä. Ikinä. Okei? En halua olla missään tekemisissä kanssasi, haluan että katoat elämästäni lopullisesti.” Poika puhalsi näkymättömän pölyhahtuvan avoimelta kämmeneltään ja naulitsi katseensa isänsä pälyileviin silmiin. ”Olen tosissani.”

”Mitä äidillesi kuuluu?”

”Et jumaliste yritä etsiä häntä käsiisi. Hän vihaa sinua!”

”Ymmärrän häntä täydellisesti. Äitisi on upea nainen.

Haluan vain sanoa, että kadun syvästi ja katkerasti tekojani ja haluan pyytää anteeksi. Voitko kertoa hänelle sellaisia terveisiä, jos hän on taas vaihtanut nimeä, niin etten löydä häntä."

"Sinun on parasta mennä nyt."

"Kohta, ihan kohta, kunhan saan ensin sanoa, mitä minun täytyy. Sitten lähden Sliteen tapaamaan vaariasi. Meillä on selvitettäviä asioita. Muistan… juttuja, joista en ole ikinä puhunut hänen kanssaan." Helpotuksekseen Sten huomasi, että oli onnistunut vangitsemaan pojan huomion. "Vaarisi kutsui mummia Pikku-Kariniksi. Muistan hajanaisia asioita aamusta, jolloin hänet löydettiin kuolleena. Vaarisi kantoi hänet rannalta kotiin. Mummi retkotti vaarin sylissä kuin räsynukke. Vaatteet olivat märät. Hänellä oli harmaaruutuinen mekko, ja hänen vaaleat kiharansa, jotka tavallisesti ympäröivät sädekehänä päätä, roikkuivat märkinä. Poliisin mukaan hän oli ottanut unilääkkeitä ja hukuttautunut. Mutta minä en usko sitä. Hän ei olisi jättänyt Anna-Lenaa ja minua vapaaehtoisesti." Sten ei pystynyt tukahduttamaan kyyneleitä ajatellessaan äitiään. "Muistan, että äiti oli kiukkuinen koko iltapäivän ennen kuin kuoli. Kiukkuinen kuin ampiainen vaarille, joka oli mennyt kaupunkiin ja pelaisi taas rahansa pokeri- ja rulettipöydissä." Sten nosti katseensa ja katsoi poikaa silmiin. "Pimiössä tapahtui asioita, eikö niin? Luulen, että tiedät mitä meinaan. Äitisi jätti sinut vaarille Sliteen voidakseen opiskella sairaanhoitajaksi. Minä en pystynyt auttamaan sinua. Sinun pitää ymmärtää se. Istuin vankilassa pahoinpitelystä. Äitisi kieltäytyi puhumasta kanssani, joten en pystynyt varoittamaan häntä. Petin sinut, kun tarvitsit minua eniten. Sinutkin suljettiin pimiöön, vai mitä?"

"Sinä valehtelet! Suu kiinni ja häivy!"

Sten katsoi poikaa vetoavasti ja näki tämän valahtaneen vitivalkoiseksi. Viesti oli mennyt perille. "Vieritin syyn äitisi niskoille. Pimiöstä ei puhuttu. Ei yhdelläkään sanalla. Mutta

sinä kieltäydyit menemästä enää vaarille, kun kasvoit tarpeeksi isoksi päättämään asioista itse."

"Ulos! Riittää. Paskapuhetta! Antaa vetää, kusipää!"

Lähemmäs armahdusta Sten Hörsne ei pääsisi. Hän oli pyytänyt anteeksi koko sydämestään, toivottavasti se laskettaisiin kaikkinäkevän Jumalan edessä hänelle eduksi. Jos hän olisi aavistanut, millaisia uinuvia voimia hänen tunnustuksensa oli herättänyt, hän olisi kääntynyt takaisin estääkseen katastrofin. Mutta hän ei arvannut sitä ja astui ovesta jalkakäytävälle. Pojalta saadut kuivat housut jalassa ja kaksi oluttölkkiä kädessä elämä ei ollut ihan paskaa, hän ajatteli ja jatkoi suoraan kadulle huomaamatta valkoista pakua, joka kaasutti häntä kohti liikenneympyrästä aivan liian kovaa.

2

Perjantai 23. elokuuta

Rikospoliisi Maria Wern istui työhuoneessaan. Östervägin onnettomuudesta oli kulunut neljä päivää. Viisikymmentäneljävuotias Sten Hörsne oli menehtynyt ambulanssissa matkalla sairaalaan autuas hymy huulillaan. Pakettiauton kuljettaja oli järkyttynyt pahoin ja tarvinnut hoitoa. Järjestyspoliisissa kauan työskennelleet kollegat muistivat Hörsnen yhtenä kaupungin historian väkivaltaisimmista väärinkäyttäjistä; vuosituhannen vaihteessa mies oli kadonnut Kumlan vankilaan mantereelle. Kun Maria oli aloittanut Visbyn poliisissa, ensimmäisiä hänen kuulemiaan juttuja oli ollut tarina raa'asti murhatusta asianajajasta, jonka ruumiin kappaleita oli ripustettu Suurtorin joulukuuseen. Vanhat kollegat eivät yllättyneet siitä, että Hörsne oli jäänyt auton alle. Mies oli aina ollut vaaraksi itselleen ja lähellä oleville. Pakettiauton kuljettaja tosin oli ajanut ylinopeutta, mutta vanha väärinkäyttäjä oli astunut kadulle yllättäen, katsomatta tuliko autoja. Etsiessään omaisia Tomas Hartman oli löytänyt pojan, joka ei halunnut olla missään tekemisissä isänsä kanssa. *Kuolihan se kusipää vihdoin!* oli pojan ainoa kommentti onnettomuudesta. Poikaa ei olisi voinut vähempää kiinnostaa, oli Tomas kertonut. Poika ei edes halunnut perintöä, ei halunnut kuulua kuolinpesään. Hän halusi vain olla rauhassa ja aikoi matkustaa joksikin aikaa ulkomaille. Hartman oli sanonut ymmärtävänsä sen ottaen huomioon, millainen Sten Hörsnen pojan lapsuuden oli täytynyt olla.

Muuten viikko oli ollut rauhallinen.

Vasta perjantaina rauha järkkyi. Rikospoliisi Maria Wern oli hälytetty Sliteen, pitäjään, joka sijaitsi parinkymmenen kilometrin päässä Visbystä koilliseen. Siellä eräs mies oli löydetty kuolleena kotoaan. Marian oli määrä tehdä alustava arvio murhapaikasta yhdessä rikosteknisen tutkijan Erika Lundin kanssa, joka oli jo paikan päällä. Järjestyspoliisin kollegat eivät olleet ikinä nähneet mitään vastaavaa, eivät olleet kohdanneet yhtä kaameaa tulen ja mätänemisen löyhkää kuin tänä elokuun aamuna avatessaan kahdeksankymmentäkolmevuotiaan koulukuvaajan talon oven kylän laitamilla. Jesper Ek oli varoittanut Mariaa ennen kuin tämä astui sisään. Mutta sille, mikä Mariaa hämärässä keittiössä odotti, ei ollut sanoja. Erikan sytytettyä kiinnittämänsä spottivalot Maria oli kääntänyt katseensa välttyäkseen painajaismaiselta näyltä.

”Kuka hänet löysi?” Maria kysyi Ekiltä palattuaan raittiiseen ilmaan.

”Naapurinemäntä, Olivia Fleringe.” Ek viittasi talon nurkalla olevaan puutarhasohvaan, jolla makasi iäkäs nainen vilttiin käärittynä. Järjestyspoliisin kollega, jonka nimeä Maria ei juuri nyt saanut päähänsä, oli kyykistynyt naisen eteen ja puheli rauhoittavasti. ”Vainajan nimi on Tom Hörsne. Rouva Fleringe on tunnistanut hänet.”

”Hörsne, kuulostaa tutulta. Sten Hörsne, mies, joka jäi auton alle…”

”Aivan, juuri niin ikävästi asiat ovat. Tytär Anna-Lena on viime päivät yrittänyt soittaa isälle kertoakseen, että veli on kuollut auto-onnettomuudessa.”

”Molemmat kuolleet, isä ja poika. Näin lyhyessä ajassa.”

”Niin. Kun kukaan ei vastannut, Anna-Lena Hörsne soitti naapurin Olivialle ja pyysi tätä menemään katsomaan, oliko Tom kotona. Olivia tuli ja koputti oveen. Siinä oli jälkiä sorkkaraudasta. Ovi oli murrettu, kun hän tuli, hän kertoi. Se oli hiukan raollaan. Mutta kun kukaan ei avannut, hän ei men-

nyt sisään. Sen sijaan hän kurkisteli ikkunoista ja näki tulipalon jälkiä. Tom makasi keittiönlattialla selin ikkunaan. Olivia ajatteli, että hän oli kaatunut ja telonut itsensä eikä päässyt ylös. Olivia tietysti pelästyi, otti rollaattorinsa ja köpitti kiireesti poliisiasemalle. Oli hitonmoinen onni, että siellä sattui olemaan päivystäjä. Olivia oli sokissa ja samalla huolestunut, koska oli jättänyt sairaan miehensä yksin kotiin." Ek osoitti naista, joka makasi puutarhasohvalla jalat koholla ja kostea pyyhe otsallaan.

"Löytyikö uhrin hallusta henkilöpapereita?" Maria kysyi rutiininomaisesti. Isä ja poika kuolleet neljän vuorokauden kuluessa, se oli merkillepantavaa. Maria räpytteli ja hinkkasi silmiään, savu kirveli niitä yhä. Hän katsoi Ekiä. "Tom Hörsneä on pahoinpidelty, ja hänellä oli vaikeita palovammoja." Ummistaessaan silmät Maria näki vanhuksen mielessään. Tuli oli tarttunut mieheen, mutta tämä oli saanut vaatteensa sammutettua. Maria ei kyennyt edes kuvittelemaan miehen tuntemaa kipua. Myös talo oli yritetty polttaa, mutta tuli oli hiipunut. Jonkun oli täytynyt haluta Tom Hörsnelle todella pahaa.

Ek kaiveli muistivihkoa taskustaan. "Tom Hörsnen takataskussa oli lompakko. Siellä oli ajokortti, ja naapurinrouva on tunnistanut hänet. Hän olisi täyttänyt kahdeksankymmentäneljä marraskuussa. Lompsassa on 2 870 kruunua käteistä. Ei luottokortteja."

"Ehkei hänellä ollut sellaisia. Ensi näkemältä vaikuttaa ryöstömurhalta. Ovi on murrettu ja keittiönlaatikot vedetty ulos. Koko talo on käännetty ylösalaisin. Säilytyslaatikot, lipastonlaatikot, hyllyt – kaikki! Mutta lompakossa siis on rahaa, omituista." Maria niisti nenänsä ja irvisti. Haju oli jo tarttunut vaatteisiin. "Hänen on täytynyt virua lattialla aika kauan. Onko muita omaisia?"

"Hartman on soittanut Jönköpingin poliisille. Sitä kautta saatiin yhteys tyttäreen. Hän on tulossa seuraavalla lennolla.

Hartman sanoi, että sinä voisit jututtaa häntä. Hän kai perii talon, eiköhän se ole kohtalaisen arvokas. Komea kalkkikivitalo ja suurenmoinen näköala Bogevikenille, kuten näkyy."

Paria tuntia myöhemmin Maria ohjasi Tom Hörsnen tyttären työhuoneeseensa. Avoimesta ikkunasta virtasi sisään lämmintä ilmaa, ja Marian oli käännettävä kaihtimet kiinni suojaksi paahtavalta auringolta. Kapeassa valojuovassa tanssi pölyhiukkasia. Anna-Lena Hörsne oli pyöreäposkinen ja punatukkainen viisikymmentäviisivuotias nainen, jolla oli huomattavan kurvikas vartalo ja värikkäät kukka- ja kiekurakuvioiset vaatteet, mikä pisti silmään tällaisena surun päivänä. Olosuhteista huolimatta Anna-Lena vaikutti tyynen rauhalliselta. Suurissa sinisissä silmissä oli lempeä katse. Hymy oli lämmin ja alakuloinen.

"Olen pahoillani, että olet menettänyt isäsi. Toivottavasti jaksat vastata muutamaan lyhyeen kysymykseen." Maria toivoi, että sanat kuulostivat vähemmän keinotekoiselta kuin "otan osaa suruun".

Anna-Lena elehti torjuvasti. "Ei mitään hätää. Vastaan mielelläni kysymyksiin. Mutta ensin haluan tietää, mitä oikein on tapahtunut. Menin aivan pyörälle päästäni, kun minulle soitettiin. Tässä täytyy olla jokin väärinkäsitys. En tainnut oikein ymmärtää, mitä se jönköpingiläinen poliisi sanoi. Puhutaanko nyt tosiaan minun isästäni? Ettei sittenkin veljestäni? Veljeni kuoli auto-onnettomuudessa neljä päivää sitten."

"Tämä ei ole väärinkäsitys. Isäsi on löydetty kuolleena. Ja valitettavasti hänen kuolemansa ei vaikuta onnettomuudelta." Maria selitti mahdollisimman lempein sanakääntein, mitä poliisi tiesi.

"Makasiko hän monta vuorokautta lattialla pystymättä hälyttämään apua?" tytär kysyi paksulla äänellä. "Voi kauheaa!" Kasvot muuttuivat ilmeettömiksi, aivan kuin Anna-Lena olisi

vetäytynyt paikkaan, jonne mikään pahuus ei yltänyt.

On tuokin yksi tapa kohdata tuska, kun viesti menee perille, ajatteli Maria. Ja silti hän oli jättänyt kertomatta kauheimmat yksityiskohdat murhapaikalta. Tom Hörsnen palovammat. Keittiön mäntypuisen työtason raapimisjäljet, jotka olivat syntyneet vanhuksen yrittäessä kerta toisensa jälkeen nousta ja tarttua seinäpuhelimeen. Ulostekasat ja valkoisia seiniä tahrivan veren. ”Taloon oli murtauduttu. Tiedätkö, säilyttikö isäsi kotona jotakin erityisen arvokasta?”

”Isällä ei ollut tietokonetta, ja telkkari oli vanha. Aikaisemmin isä halusi aina uusinta ja hienointa, mutta viime vuodet hän kitkutteli pelkällä eläkkeellään. En voi kuvitella, että talossa olisi ollut muuta varastettavaa kuin ikivanhat valokuvausvälineet ja valokuvat, jos on kiinnostunut sellaisista. Isä ei ollut ostanut uutta kameraa seitsemänkymmentäluvun jälkeen. Hän paasasi usein siitä, miten digitaalistuminen tuhosi valokuvataiteen. Varastettavaa tuskin oli, ellei satu olemaan friikki, joka on kiinnostunut vanhoista valokuvausvälineistä.”

”Millaisia kuvia hän otti?”

”Isä oli koulukuvaaja, mutta valokuvaus oli myös hänen harrastuksensa.” Anna-Lena käänsi katseensa, se katosi jonnekin Marian pään yläpuolelle. ”Pienenä sain joskus olla isän kanssa pimiössä kehittämässä omia kuviani. Veljeni ja minä vuorottelimme, kaksi pikku apulaista olisi ollut isälle liikaa. Oli maaginen tunne, kun näki kuvan tulevan esiin punaisessa valossa. Negatiivin päinvastaiset värit, kun musta oli valkoista ja minun valkoiset kasvoni mustat. Se pisti miettimään, näemmekö todella sen mitä näemme vai jotain ihan muuta. Mikä on totta ja mikä valhetta muistoistamme? Sellainen sysää mielikuvituksen liikkeelle. Meillä oli vaikea lapsuus. Isä oli lujilla, kun hänen piti katsoa meidän kahden perään töiden ohessa”, Anna-Lena jatkoi anteeksipyytävästi. ”Äiti hukkui, kun olin seitsemän.”

”Olet viime päivät yrittänyt tavoittaa isääsi puhelimitse”, Maria sanoi. ”Milloin olit yhteydessä häneen viimeksi?”

”Soitin hänelle tiistaina ja kerroin, että Sten oli tulossa Gotlantiin. Pyysin, että hän ottaisi Stenin vastaan ja antaisi tälle anteeksi. Sitten kuulin onnettomuudesta enkä ole sen jälkeen onnistunut tavoittamaan häntä. En halunnut, että joku tuntematon kertoisi isälle Stenin kuolemasta.” Anna-Lena kiehnäsi tuolillaan kuin ei istuisi oikein mukavasti. ”Isä ei saanut tietää, että Sten kuoli.”

”Niin. Ymmärrän, että tässä on paljon sulateltavaa.” Maria ajatteli onnettomuutta. Sten Hörsne, joka oli sekuntia aiemmin ollut näkymättömissä puun takana, oli astunut suoraan Östervägille. Paku oli ajanut yli seitsemääkymppiä, eikä ajajalla ollut ollut mitään mahdollisuutta pysähtyä. Ajaja oli ollut selvä. Uhri oli ottanut korkeintaan yhden oluen. Sten Hörsne oli kuollut ambulanssissa. Ruumiinavausta ei olisi tehty, ellei mantereella toimiva oikeuslääkäri olisi halunnut käytännön harjoitusta oppilaalleen. Alustavasta ruumiinavauspöytäkirjasta ilmeni, että Sten Hörsnellä oli aivokasvain. Parhaassa tapauksessa se ei vielä ollut aiheuttanut oireita, kuten kouristuksia tai hallusinaatioita, ja Sten Hörsne oli ollut onnellisen tietämätön siitä. Maria ei tiennyt, mitä Jönköpingin poliisi oli kertonut sisarelle.

”Päähäni ei mahdu, että se on totta. Molemmat kuolleet muutaman päivän kuluessa. Kuka saattoi haluta isälle niin pahaa?”

”Me emme tiedä. Mitä sinä arvelet?” Se oli Marian seuraava kysymys. Hän odotti vastausta ja joutui odottamaan sitä kauan. Kun se viimein tuli, Anna-Lenan ääni oli niin liikuttunut, ettei sanoista tahtonut saada selvää.

”Heidän piti tehdä sovinto. Sten aikoi etsiä isän käsiinsä ja selvittää menneet. Hän halusi, että he jättäisivät ne taakse ja jatkaisivat eteenpäin. Siksi Sten matkusti saarelle.

Hän oli ottanut Jeesuksen vastaan ja aloittanut uuden elämän anteeksiantamuksessa.”

”Miksi he olivat riidoissa?” Marialla oli asiasta aavistuksensa. Sten oli mokannut koko aikuiselämänsä. Tomas Hartman oli heittänyt ilmaan ajatuksen, että onnettomuus saattoi olla kosto, vanhoihin asioihin liittyvä teloitus. Mutta mikään ei tuntunut yhdistävän pakettiauton omistajaa, nuhteetonta isää, joka oli ollut menossa hakemaan sairastunutta lastaan päiväkodista, ja taparikollista Sten Hörsneä.

”Veljeni oli vaeltanut eksyksissä ja tehnyt paljon pahaa. Mutta nyt hän on päässyt taivaan kotiin. Olen niin kiitollinen siitä, että hän antoi elämänsä Jeesukselle ennen kuin hänen aikansa tuli.” Anna-Lena risti kätensä ja nojautui eteenpäin. ”Oletko sinä uskossa? Oletko oppinut tuntemaan Jeesuksen henkilökohtaisena vapahtajanasi ja ystävänäsi?” Hymy oli toiveikas.

”En ole tainnut vielä ihan päästä siihen”, Maria vastasi häkeltyneenä. ”Vielä yksi kysymys. Oletko käynyt Gotlannissa aikaisemmin tällä viikolla?”